

Van Sportagenda 2008 naar Sportagenda 2012

De doorontwikkeling van de huidige 5 programmalijnen uit de Sportagenda 2008³ blijft, in afstemming met de voor de bouwsteen Topsport in het Olympisch Plan gestelde ambities de inhoudelijk relevante thema's voor Nederland in de Top 10 in de Sportagenda 2012. Daarnaast spelen hierbij een aantal andere ontwikkelingen een belangrijke rol.

Maatwerk, administratieve lastenverlichting en meerjarenfinanciering

Gedurende de Sportagenda 2012 wordt waar relevant zoveel mogelijk op basis van maatwerk gewerkt (bijvoorbeeld op het gebied van Coaches aan de top). Tevens wordt gestreefd naar administratieve lastenverlichting en meerjarenfinanciering. Om hierop in te kunnen spelen worden de volgende maatregelen voorgesteld:

1. Realisering meerjarenfinanciering (vier jaren Olympische cyclus) van de topsport- en opleidingsprogramma's van de topsportbonden. De bonden krijgen hierdoor in een zo vroeg mogelijk stadium zekerheid over de (financiële) ondersteuning voor de cyclus richting Vancouver 2010 en Londen 2012.
2. Eén loket gedachte voor de aanvraag, beoordeling en afrekening van topsportsubsidies voor de topsportbonden die bijdragen aan de Top 10 ambitie.
3. 150 dagen plan voor de Topsport: per topsportbond, per topsportonderdeel (op maat) in 150 dagen na de evaluatie van de OS/PS een vierjaren voorbereidingsplan voor de topsport en opleidingsprogramma's van de bonden en de begeleiding hiervan (inhoud, organisatie, planning en financiering).

Versterken van de topsportstructuur

Het is niet reëel te verwachten dat in de toekomst internationaal succes bereikt kan worden met (gedeeltelijk) vrijwilligers in de directe begeleiding en aansturing van sporters en teams. Verdergaande professionalisering (attitude, sporters, coaches, technisch directeuren t.b.v. aansturing coördinatie technisch kader, teammanagers) is noodzakelijk om ook nog in de (zeer nabije) toekomst kans te hebben op winnen in de arena van de internationale topsport.

Speerpunten Top 10 in de Sportagenda 2012

Op grond van bovenstaande worden binnen de bestaande al eerder vastgestelde programmalijnen wel andere accenten gelegd. De belangrijkste speerpunten voor de uitwerking van de Sportagenda 2012 zijn:

- Aansturing door technisch directeuren/ topsportcoördinatoren en coördinatie technisch kader
- Behoud medaillewinnaars
- Beschikbaarheid (top)coaches
- Talentontwikkeling
- Prestatiediagnostiek
- Medisch: gezond aan de top

Aansturing door technisch directeuren/ topsportcoördinatoren en coördinatie technisch kader

Elk topsportprogramma dat bijdraagt aan de Top 10 ambitie dient te worden aangestuurd door een technisch directeur met mandaat, waarbij tevens in de coördinatie van het technisch kader is voorzien.

Behoud medaillewinnaars en positie atleten

- In Nederland haken teveel medaillewinnaars op oudere leeftijd af omdat zij niet meer van het huidige stipendium rond kunnen komen. Deze sporters kiezen daarom dan ook vaak voor een maatschappelijke carrière om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Dit, terwijl zij nog een aantal jaren medailles kunnen winnen die aantoonbaar bijdragen aan de realisatie van de Top 10 ambitie. Het is erg belangrijk om deze succesvolle en beperkte groep te behouden voor topsport.

³ 1) sporttechnische programma's, 2) opleidingsroutes voor topsporters en talentontwikkeling, 3) voorzieningen voor topsporters, 4) kennis, innovatie en deskundigheid en 5) optimale infrastructuur.

- Er moet daarom een gedifferentieerde beloningsstructuur komen voor oudere sporters (27 jaar en ouder) die al succesvol en top in de wereld zijn (medaillewinnaars), zodat zij, net als leeftijdgenoten buiten de sport kunnen rekenen op een inkomen op modaal niveau.

Beschikbaarheid (top)coaches

- De financiering vanuit de Regeling Coaches aan de Top (75 fulltime coaches) zal ook op langere termijn moeten worden gewaarborgd. De huidige regeling loopt tot en met 2010. Er zal op korte termijn duidelijkheid moeten komen over de financiering richting 2012.
- Naast de huidige Regeling die het mogelijk maakt dat coaches hun vak fulltime en volwaardig kunnen uitoefenen, wordt er ook nader invulling gegeven aan het beschikbaar stellen van diverse voorzieningen aan topcoaches. Deze liggen o.a. op het vlak van expertmeetings, loopbaanbegeleiding, financiële, fiscale en juridische advisering en (maatwerk) opleidingen, cursussen en congressen.

Talentontwikkeling:

Beschikbaarheid Talentcoaches

- Om talenten zo optimaal mogelijk te kunnen begeleiden moeten er voldoende goede talentcoaches beschikbaar te zijn voor alle gecertificeerde opleidingsprogramma's van bonden.
- Hierbij wordt ingezet op de beschikbaarheid van 75 talentcoaches in de nationale gecertificeerde opleidingsprogramma's van bonden in 2012.
- Voor talenten wordt het van belang geacht ervaring op te doen met deelname aan multi topsportevenementen. Dit wordt gerealiseerd door deelname aan EJ(W)OF en – vanaf 2010 – aan de Youth Olympic Games.

Samenwerking sport en onderwijs

- Naast een betere begeleiding van talenten, moet de talentvijver worden vergroot. De combinatie van het vinden van het beste talent en hoogwaardige begeleiding daarvan en een opleidingsroute voor het vak van topsporter, zal noodzakelijk zijn om internationaal competitief te kunnen blijven.
- De samenwerking tussen sport en onderwijs (de hele onderwijsskolom) is van groot belang. Er zal gewerkt moeten worden aan structurele voorzieningen en specifieke begeleiding voor topsporters/talenten om onderwijs en topsport te kunnen combineren bij omvangrijke/fulltime programma's.

Beschikbare trainingsaccommodaties/infrastructuur:

Centra voor Topsport en Onderwijs (CTO's) en Nationale Topsportcentra (NTC's) is 'clusteren waar het kan, apart waar het moet':

- Om training en coaching en het volgen van onderwijs te koppelen aan het beschikbaar stellen van de 'beste' voorzieningen (experts en faciliteiten op het gebied van fysieke training, prestatiediagnostiek, mentale begeleiding, voeding, etc) is clustering van topsport- en talentontwikkelingsprogramma's gewenst.
- Hiervoor dienen er 2 tot 3 Centra voor Topsport en onderwijs (CTO's) te komen waarbij sportaccommodaties beschikbaar zijn, de bereidheid van de lokale onderwijsinstellingen uit de hele onderwijsskolom aanwezig is en alle noodzakelijke en beschikbare voorzieningen aanwezig zijn. Het is wel noodzakelijk dat van overheidswege in de toekomst investeringen worden gedaan in nieuwe accommodaties (capaciteitsprobleem).
- Ook de Opleidingsprogramma's die niet op een CTO kunnen bestaan moeten in staat worden gesteld om op hun Nationaal Topsportcentrum voorzieningen voor trainen, rust, wonen en studeren/ werken te kunnen realiseren.

Prestatiediagnostiek

- Naast het doorontwikkelen van fysieke training (om ook op langere termijn de positieve effecten hiervan te kunnen ervaren), komt er een zwaarder accent te liggen op het inzetten van prestatiediagnostiek.

Medisch: Gezond aan de top

Er wordt een meerjarenprogramma 'Gezond aan de top' opgesteld. Hierin worden alle activiteiten op het gebied van topsportmedische begeleiding, waaronder het antidopingbeleid na 2008, samengebracht. Het doel hiervan is het verbeteren van de kwaliteit van de topsportmedische begeleiding, zowel aan de aanbod- als aan de vraagzijde.

Sport groeit!

'Bonden ontwikkelen en verzilveren kansen'

Visie

Om meer mensen te laten sporten en een plaats in de Top 10 van de wereld te realiseren is een sterke en efficiënt opererende branche noodzakelijk. Bonden moeten over de benodigde kennis, vaardigheden, capaciteit en slagkracht beschikken om deze ambities te realiseren.

Momenteel is de sport nog redelijk versnipperd. 72 bonden ondersteunen ruim 200 sporten. Van deze bonden hebben 52 bonden een bondsbureau, die verdeeld zijn over 41 locaties in Nederland. Circa 850 fte zijn werkzaam bij bonden. Exclusief voetbal en tennis betekent dit gemiddeld 4 fte per sport.

De sport wil verder groeien en ontwikkelen. Om ook op organisatorisch en bestuurlijk vlak verder te groeien zet de sport in op:

- Kwaliteitsontwikkeling en -borging door te werken met een continue verbeter- en ontwikkelingscyclus inclusief zelfregulering.*
- Vergroting organisatiekracht door samenwerken/clusteren van de ondersteunende werkorganisaties (back offices)*
- Ontsluiten van kennis en competenties om de sportmarkt en topsportpositie in het oog te houden en verder te ontwikkelen.*

In dit kader wordt een integraal kwaliteitsmodel ontwikkeld dat bonden zal helpen zich verder te ontwikkelen. Tevens worden bonden gestimuleerd om op basis van bewezen succesvolle samenwerkingsmodellen samen te gaan werken en wordt een branche informatie systeem opgezet.

In tegenstelling tot voorgaande jaren zal deelname van bonden aan bovenstaande trajecten niet volledig vrijblijvend zijn. Voor bijvoorbeeld kennisopbouw is het noodzakelijk dat alle bonden zich committeren aan aanlevering van gegevens over hun sport .

Onderdelen huidige sportbranche

Veel Nederlanders beoefenen in georganiseerd verband sport. Om deze activiteiten mogelijk te maken is een veelheid aan organisaties actief. Op het lokale niveau zijn er verenigingen die het mogelijk maken dat gesport kan worden. Deze verenigingen zijn verenigd in een sportbond die taken uitvoert die verenigingsoverstijgend zijn, zoals het organiseren van de competitie. Deze bonden zijn op hun beurt weer verenigd in de koepel NOC*NSF.

Het gaat in deze branche over ca. 4,8 miljoen sporters, 29.000 verenigingen, 72 bonden en 1,3 miljoen vrijwilligers.

Binnen deze sportinfrastructuur kan een onderscheid gemaakt worden in:

- Sportinfrastructuur met lokale taken. Dit betreft de verenigingen.
- Sportinfrastructuur met landelijke en/of internationale taken. Dit zijn de taken die collectief nodig zijn voor de sport. Deze taken worden uitgevoerd door 72 sportbonden en de koepel NOC*NSF

Binnen deze georganiseerde sport vallen ongeveer 200 takken van sport te onderscheiden die allemaal een eigen karakter hebben en veelal ook zelfstandige aansluiting kennen bij (onderdelen van) Internationale Federaties.

In totaal werken ongeveer 850 betaalde fte vanuit meer dan 50 bondsbureau's voor deze circa 200 verschillende sporten. Dit is dit is ca. 4 fte per sport.

Versterking van de branche: 3 speerpunten

Om de inhoudelijke ambities voor Top 10 en Marktaandeel waar te kunnen maken, is een effectief en efficiënt functionerende branche noodzakelijk. Om dat te bereiken dienen drie ontwikkelingen in gang te worden gezet:

- Kwaliteitsontwikkeling en -borging door te werken met een continue verbeter- en ontwikkelingscyclus inclusief zelfregulering.
- Samenwerken/cluseren van de ondersteunende werkorganisaties (back offices) om de organisatiekracht te vergroten. Hierbij zal worden geïnvesteerd in organisatorische en evt. bestuurlijke samenwerking. Inhoudelijke samenwerking valt binnen de overige twee ambities van de Sportagenda (Meer mensen sporten een leven lang en Nederland in de Top 10).
- Ontsluiten van kennis en competenties die noodzakelijk is om de ambities van de Sportagenda te realiseren. Uitgangspunt is om de sportmarkt en topsportpositie in het oog te houden en verder te ontwikkelen.

Deelname aan bovenstaande trajecten is minder vrijblijvend dan voorgaande jaren. Bonden realiseren zich dat, om als branche echt sterker te worden, de inzet van alle bonden op cruciale punten noodzakelijk is. Een goed voorbeeld hiervan is kennisopbouw. Een stevige kennisbasis over de gehele sport kan alleen verkregen worden indien alle bonden tijdig de juiste en voor de sportbranche onmisbare gegevens verstrekken. Bij alle trajecten is er aandacht voor het zoveel mogelijk beperken van administratieve lastendruk.

Kwaliteitsborging middels zelfregulering

De sportbranche heeft de afgelopen jaren een aantal succesvolle branche instrumenten ontwikkeld. Gedurende de periode van de sportagenda 2012 wordt op basis van de bestaande instrumenten een doorstap gemaakt naar meer integraliteit en minder vrijblijvendheid. De zelfregulering zal draaien om kwaliteitsborging. Het integraal toepassen van de bestaande instrumenten zal leiden tot een minimale kwaliteitsnorm voor sportbonden.

Daarnaast zal het integrale model worden ingezet om bonden te ontwikkelen. Bonden die de ambitie hebben om in kwalitatief opzicht als organisatie te willen groeien zullen in de periode 2009 – 2012 worden ondersteund. Bonden worden hierbij ondersteund vanaf het niveau waarin een bond zich bevindt. Waar mogelijk wordt deze ondersteuning in collectief verband vorm gegeven. Door transparant en objectief zelfassessments uit te voeren stellen individuele bonden vast in welk ontwikkelingssegment de betreffende organisatie zich bevindt. In de branche bestaande of nog te ontwikkelen producten en diensten zullen worden ingezet om de ontwikkeling te realiseren. Indien noodzakelijk wordt naar maatwerkoplossingen gezocht. Hierdoor kan gevarieerd worden in tijdpaden en deelname van bonden.

Bij bestaande producten valt te denken aan Goed Sportbestuur, de P&O scan en de topsportassessments.

Samenwerking

Op dit moment is de sportbranche organisatorisch nog flink versnipperd. Er is echter ook sprake van een toenemende samenwerking. Een nog verdere clustering moet gaan leiden tot een effectievere ondersteuning en ontwikkeling van individuele sportvormen. Onder clustering verstaan we gezamenlijk gebruik maken van personeel, huisvesting, ict en overige middelen, met daarbij maximaal behoud van eigen sportidentiteit. Leidraad voor deze visie zijn onder andere de bestaande succesvolle samenwerkingsinitiatieven van het Huis van de Sport in Nieuwegein, Zeist (Voetbal en Korfbal), Papendal (Atletiek, Krachtsport, Taekwondo en NOC*NSF) en Rosmalen (Handboog, Schermen en Vijfkamp).

Het model Huis van de Sport is gebaseerd op het maximaliseren van samenwerking tussen bestaande werkorganisaties. Door te delen in huisvesting, facilitaire middelen en personeel, wordt een impuls gegeven aan de kracht, kwaliteit en uitstraling van de

individuele werkorganisaties. In Zeist en op Papendal is ook sprake van een (minder vergaande) fysieke clustering en gezamenlijk gebruik van voorzieningen. De handboog, scherm en vijfkamp bond werken in een model dat nog verder geïntegreerd is. De drie bonden maken gebruik van één volledig geïntegreerde professionele werkorganisatie (van directeur tot administratie). Deze bonden laten hiermee zien dat het mogelijk is om met behoud van maximale eigen identiteit, maximaal samen te werken en te komen tot een niveau van functiespecialisatie die men zelfstandig niet zou kunnen bereiken. Momenteel wordt gewerkt aan een cluster bestaande uit de Onderwatersport Bond, Bowling Bond en de Toerfietsunie. Dit betekent een samenwerking onder één directie van bijna 30 fte. De KNVB onderzoekt voorts in 2007 de verdere mogelijkheden om de samenwerking met en tussen sportbonden te versterken.

Bewezen vormen van effectieve clustering worden gedurende de sportagenda 2012 gepromoot en waar mogelijk geïmplementeerd. Clusters kunnen daarbij ontstaan of verder worden versterkt op basis van meerdere criteria zoals "sportfamilies" (o.a. watersport, vechtsport), regio (o.a. Haagse bonden, Zeist) of bijvoorbeeld "gelijke omvang" (kleine bonden, leerbedrijf).

Een aantal sporten wordt in Nederland alleen op regionaal niveau bedreven en niet op nationaal niveau. Bij de verdere uitwerking van beleid om samenwerking tussen bonden te stimuleren wordt onderzocht of en op welke wijze deze bonden gefaciliteerd kunnen worden om aan samenwerkingstrajecten deel te nemen.

Ontsluiting kennis

In de komende vier jaar speelt kennis en informatie een centrale rol. Kennis is onontbeerlijk om flexibel in te kunnen spelen op de snel wisselende omstandigheden van vandaag. Inzicht in waar we staan met de sport, waar we naar toe willen wordt steeds belangrijker. Kengetallen, monitoring en benchmarking zijn daarbij instrumenten die dit inzicht kunnen ondersteunen. Met behulp van deze instrumenten is sturing en bijstellen van strategie, koers en beleid mogelijk. Daarnaast kan inzicht worden verkregen in de resultaten en effecten van beleid en kan zichtbaar gemaakt worden welke investeringen of koerswijzigingen noodzakelijk zijn om marktontwikkelingen bij te houden.

Verzamelen en ontsluiten van kennis is een verantwoordelijkheid die we met de gehele georganiseerde sport dragen. Gegevensverzameling gaat echter niet vanzelf. Sportbonden en sportverenigingen, zowel als sporters en niet sporters moeten bereid zijn blijvend mee te werken aan registratie en onderzoek. Tijdens de periode sportagenda 2012 wordt het een verantwoordelijkheid van iedere bij NOC*NSF aangesloten bond om de collectief gewenste data met elkaar te delen. Op deze manier zullen trends en data over (top)sporters, sportbonden en verenigingen worden beheerd en ontsloten.

In de periode 2009 – 2012 zullen we werken aan een goed werkend "branche informatie systeem" voor de sport. Collectieve instrumenten te weten: de Bondenmonitor, de Sportersmonitor, de Verenigingsmonitor als ook de Arbeidsmarktmonitor zijn reeds bestaande voorbeelden waarmee inzicht wordt verkregen over de informatiehuishouding binnen de georganiseerde sport. Het streven is om juist via een eenduidige, efficiënte en transparante systematiek continue relevante data te verzamelen en om te zetten in noodzakelijke stuurinformatie.